

nowe horyzonty edukacji filmowej

CYKL | FILMOWE SEKRETY
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 1–3
PRZEDMIOT | EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Sabina Piłat

FILM | „SONIA”

„Siv sover vilse”, Szwecja 2016, 79 min

reżyseria: L. H. Clyne, C. Edfeldt

Siedmioletnia Sonia po raz pierwszy nocuje poza domem. U Celestyny, jej nowej koleżanki, wszystko jest całkiem inne, a nawet odrobinę magiczne – jedzenie jest egzotyczne (i trochę śmieszne – np. kasza nazywa się kuskus), kolory dziwnie różowe, a korytarze ogromne. Drzwi jest mnóstwo, a za każdymi czają się rzeczy osobliwe i trochę niepokojące. To będzie długa noc, a Sonia nieprędko zaśnie. Na szczęście dzięki parze wyjątkowo rozmownych borsuków ta noc będzie pełna niezapomnianych przygód. „Sonia” to adaptacja książki Piji Lindenbaum – tej samej, która opisała przygody Nusi i Zlatanki.

WYRAŻANIE EMOCJI W FILMIE I W RZECZYWISTOŚCI

Temat lekcji

Co to jest scenografia i czego się dzięki niej dowiadujemy?

Czas trwania lekcji

45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- rozumie czym jest wyobraźnia i jaką rolę odgrywa ona w życiu człowieka;
- uczestniczy w zabawie teatralnej inspirowanej wysłuchaną historią;
- rozmawia, dyskutuje;
- uważnie słucha wypowiedzi innych osób;
- buduje wypowiedzi, zadaje pytania;
- rozwija wyobraźnię;
- poszerza słownictwo: scenografia, scenograf, rekwizyt, plan filmowy;
- tworzy pracę przestrzenną z wykorzystaniem zgromadzonych materiałów

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie (edukacja polonistyczna);
- osiąga umiejętność przedstawiania swych emocji i uczuć przy pomocy prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej, różnorodnych artystycznych form wyrazu (edukacja społeczna);
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne (edukacja techniczna);
- wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania (edukacja techniczna).

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- zabawa dramatowa
- rozmowa, dyskusja
- przestrzenna praca plastyczna

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- puste pudełko po butach
- nożyczki, kleje, taśma klejąca
- farby, kredki, flamastry
- ścinki materiałów, gazet, guziki, resztki papierów
- plastelina
- wykałaczki, zapałki, nakrętki, koraliki

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Sonia”.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel zaprasza uczniów do kręgu. Prosi, aby zamknęli oczy i posłuchali:

Wyobraźcie sobie, że jesteście w zamku. Wielkim, pięknym zamku. Jego ściany mają wspaniały kolor, widać cegły i drogie kamienie. Na ścianach wiszą obrazy, w oknach długie ciężkie zasłony i delikatne firanki. Ojej! Popatrzcie wieje wiatr i firanki się unoszą. Widzicie? Rozejrzyjcie się dobrze wokół siebie. Popatrzcie na sufit zamku, co tam widać? (Nauczyciel słucha kilku propozycji uczniów i wplata je do swojej opowieści.) Spójrzcie jakie piękne światło dają żyrandole. Są ogromne i mocno świecą. Widzicie ten wspaniały zamek? Teraz chciałabym/chciałbym, abyśmy się po nim przeszli. Otwórzcie oczy i wstańcie. Wyobraźcie sobie, że jesteście damami i panami dworu. Zaczniście swoją wędrówkę po zamku. (Nauczyciel prosi uczniów, aby zaczęli chodzić po sali.)

Chodźcie dostojnie po zamku. Kłaniajcie się sobie nawzajem, gdyż jesteście niezwykle dobrze wychowanymi ludźmi. Damy mają na sobie długie suknie, na ich szyjach wisi ciężka, świecąca biżuteria a na rękach mają delikatne rękawiczki. Chodząc po zamku czasami muszą podnosić swoje suknie, aby o nic nie zaczepić. Panowie dworu ubrani są w dopasowane szaty, mają wyprostowane plecy, a na głowie czapki z piórem. Ich ręce okryte są skórzanymi rękawiczkami. Wszystkim przyjemnie spaceruje się po zamku. (Nauczyciel daje uczniom chwilę, aby mogli pochodzić w tej roli.) A teraz zatrzymajcie się i wyobraźcie sobie, że jednak nie jesteście już dostojnymi panami i damami tylko odważnymi rycerzami, którzy przybyli na zamek, aby podziękować królowi za dary. Macie na sobie ciężkie metalowe broje. Czujecie jakie są ciężkie? Każdy krok sprawia wam wysiłek. Jedną ręką przytrzymujecie bardzo ciężki miecz. Wasze ręce schowane są w metalowym rękawicach, a na głowę założony jest bardzo ciężki hełm. Nie możecie szybko chodzić, bo z trudem podnosicie nogi. Trudno podziwiać obrazy, które wiszą na ścianach, bo przyłbica ma tylko małe dziurki, przez które niewiele widać. Idźcie korytarzami, a wasze metalowe broje stukają przy każdym kroku. Król zaprasza was do swojej sali i prosi, żebyście usiedli. Usiądźcie. (Nauczyciel czeka, aż wszyscy ponownie wybiorą się w krąg lub na dywan). Znow jesteście uczniami. Jak się czujecie? Nauczyciel pozwala na swobodne wypowiedzi chętnych uczniów związane z ich odczuciami po zabawie.

Realizacja tematu

Nauczyciel rozpoczyna rozmowę na temat wyobraźni, jej granic i tego, czy jest w życiu potrzebna, inspirowaną następującymi pytaniami:

- Czy podobała wam się ta zabawa? Gdzie byliście? Co było potrzebne, aby wziąć w niej udział?
- Czy bez wyobraźni można się w ten sposób bawić?

- Czy wy macie wyobraźnię?
- Czy każdy człowiek ma wyobraźnię?
- Czy są ludzie, którym wyobraźnia jest bardziej potrzebna niż innym? Czy znacie takie zawody?
- Czy dzieci mają więcej wyobraźni od dorosłych?

Nauczyciel prosi uczniów, aby pomyśleli chwilę o filmie, który niedawno oglądali i przypomnieli sobie tytułową bohaterkę.

- Czy Sonia była obdarzona wyobraźnią? Skąd to wiemy?
- Co wyobrażała sobie Sonia?
- Czy to dobrze, że Sonia miała taką wyobraźnię?
- W czym wyobraźnia pomaga, a kiedy może być problemem? (pomaga w pracy, a może być problemem, kiedy wyobrażamy sobie nieprawdę)
- Jak myślicie w jaki sposób stworzono scenografię do tego filmu? (rekwizyty, odpowiednie malowanie ścian, animacje komputerowe)

Nauczyciel opowiada uczniom, że dziś będą mieli okazję zamienić się na chwilę w scenografów i zaprojektować plan filmu pod tytułem „W niezwykłym zamku”. W pustym pudełku po butach stworzą komnatę zamkową, która mogłaby posłużyć do nagrania sceny z filmu o takim tytule. Uczniowie pracują w parach lub samodzielnie tworząc plan zamkowej komnaty ze zgromadzonych materiałów. Po ukończeniu pracy prace warto zaprezentować w sali lub na szkolnym korytarzu.

Podsumowanie tematu

Nauczyciel pyta uczniów, czy podobało im się bycie scenografem, czy użyli swojej wyobraźni. Chętni uczniowie krótko wypowiadają się na temat pracy, jaką wykonywali.

Definicja [https://pl.wikipedia.org/wiki/Improwizacja_\(muzyka\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Improwizacja_(muzyka)) Improwizacja.

Podaję definicję dla nauczycieli, która pojawia się także w poprzednich scenariuszach.

„Improwizacja to spontaniczne tworzenie. W muzyce to sposób grania, polegający na układaniu przez instrumentalistę lub wokalistę swojej partii podczas grania (np. w trakcie koncertu), przez co proces tworzenia utworu zbiega się w czasie z jego wykonaniem. Może polegać również na modyfikacjach wykonywanego tematu”. Dzieciom tłumaczymy, że wymyślamy rytmy bez przygotowania, pokazujemy »co nam w duszy gra/stuka«.”